

[2009] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਯੂ. 400

ਯੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯਾਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

. ਇੰਦਰ ਮੋਹਨ ਚੋਖੜਾ ਯਾਤੇ ਹੋਰ

ਫੌਜਦਾਰੀ ਯਾਯੀਲ ਨੰ. 288 ਮਾਲ

ਫਰਵਰੀ 12, 2009

(ਡਾ. ਯਾਰਿਜੀਤ ਯਸਾਇਤ ਯਾਤੇ ਡਾ. ਮੁਰੁੰਦਰਮ ਸਰਮਾ, ਜੇ. ਜੇ.)

ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, 1973:

Section 482- ਦੇ ਯਾਯੀਨ ਸਰਤੀਯਾ - ਵਰਤੋਂ ਰਰਦੇ ਹੋਏ - ਚਰਚਾ ਰੀਤੀ ਗਈ ਯਾਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ - ਗਈ ਰੋਰਟ ਯਾਚਾਨਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਯਹੁੰਚੀ ਹੈ ਰਿ ਵਿਯਾਰਤੀਗਤ ਸੇਯਾਰ 1000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋ ਸਰਦੇ ਹਨ- ਇਹ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਫੁਰਵਾਂ ਯਹਿਲੂ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਦਾ ਮੁਰਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਰੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ - ਗਈ ਰੋਰਟ ਦੇ ਹੁਰਮ ਰੱਦ ਰੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਹ ਦੇ ਯਾਯੀਲਾਂ ਯਾਰਾ 482 ਮੀ.ਯੂ.ਯੀ.ਮੀ. ਹੋਠਾਂ ਗਈ ਰੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਰੀਤੀਯਾ ਗਈਯਾ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਯਾਰਾ 482 ਮੀ.ਯੂ.ਯੀ.ਮੀ.

ਯਾਯੀਲਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਯਦਾਲਤ

ਰਿਹਾ ਰਿ : 1. ਯਾਰਾ 482 ਮੀ.ਯੂ.ਯੀ.ਮੀ. ਦੇ ਯਾਯੀਨ ਸਰਤੀਯਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਰਦੇ ਹੋਏ, ਯਦਾਲਤ ਯਾਯੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸੋਯਨ ਦੀ ਯਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਰੰਮ ਨਹੀਂ ਰਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਰਸਨ ਦੇ ਯਾਯੀਨ ਯੰਦੂਨੀ ਯਯਿਰਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ, ਮਾਵਯਾਨੀ ਨਾਲ ਰੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਯਾਤੇ ਰੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਯਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਸੇਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਰਸਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਯਰੀਖਿਯਾ ਦੁਯਾਰਾ ਜਾਇਜ ਠਹਿਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਯਰਮਾਮਨ ਲਈ ਯਮਲ ਯਾਤੇ ਠੇਸ ਨਿਯਾ ਰਰਨ ਲਈ ਮਾਬਰਾ ਤੈਥਿਟੇ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰੀਤੀ

ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਕੱਲੀਆਂ ਆਦਾਲਤਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਆਦਾਲਤ ਦਾ ਆਧਾਰ ਠੀਕ ਠੀਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਆਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਆਧਾਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਖੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਆਦਾਲਤ ਕੋਲ ਆਜਿਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਆਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਆਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਆਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਖੁਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਸਿਰਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦਾਲਤ ਉਸ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸਿਰਾਇਤ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕੀ ਕੰਮ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਖੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। [ਐਗਰਾਫ 7] [406-ਈ, ਐਫ, ਜੀ, ਐਚ; 407-ਏ, ਬੀ]

2.1 ਸੰਗਿਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਠੀਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕਿਸੇ ਸਟੇਟ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਦਾਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਯੁੱਕਲੇ ਹੋਣ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਆਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਮੁੱਦਿਆਂ, ਕੀ ਉੱਚ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਪਰਿਯੋਜਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਖਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ

ਸਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਾਈ ਰੋਰਟ ਰਿਸੇ ਵੀ ਖੜਾਯ 'ਤੇ ਰਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਖਣੇ ਅਮਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ।

2.2 ਗਾਈ ਰੋਰਟ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਿਰਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਕੋਸੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਖੁੱਚਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿਰਾਇਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿਰਾਇਤ 'ਤੇ ਸੂਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਰਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਾਇਤ ਕੋਈ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਫਜ਼ੂਲ, ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਜਾਂ ਦਮਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਿਰਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੋਸ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਗਾਈ ਰੋਰਟ ਕੋਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਦਾ ਥਾਈਰੀ ਨਾਲ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ ਕੋਸੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਂ ਥਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਰਾਇਤ/ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਜਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਕਿ ਜੁਰਮ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਾਇਤ/ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਇਹ ਖੜ੍ਹਾ, ਫਜ਼ੂਲ ਜਾਂ ਖਿਣਾਉਣੀ ਹੈ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਗਾਈ ਰੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਯੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਮੈਰੀਡਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਤਫ਼ਤੀਮ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜੋ ਕੋਸੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਿਸ਼ਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਸਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ

ਰਾਹਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕ ਰਹਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। [ਐਰਾ 10] [409-H; 410-A, B, C, D, E, F]

ਯੂ.ਐਚ. ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਬਨਾਮ ਯੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਏਕਾਈਯਾਰ 1960 ਜੈਸਮੀ 866;
ਗੁਰਿਯਾਣਾ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ 1992 Supp (1) SCC 335;

ਜਨਤਾ ਦਲ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਜੈਚ.ਜੈਸ. ਚੰਧਰੀ ਯਤੇ ਹੋਰ, ਆਦਿ AIR 1993 SC 892;

ਡਾ. ਰਘੂਬੀਰ ਸਰਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਸਟੇਟ ਯਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਏਕਾਈਯਾਰ 1964 ਜੈਸਮੀ 1;

ਸੁਰੀਮਤੀ ਯਨਲਰਸਮੀ ਬਨਾਮ ਯਾਰ. ਯੁਰਸੰਨਾ ਰੁਮਾਰ ਯਤੇ ਹੋਰ AIR 1990 SC 494;

ਬਿਹਾਰ ਸਟੇਟ ਯਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੀ.ਯੀ.ਸਰਮਾ, ਯਾਈ.ਏ.ਜੈਸ. ਯਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 1992 Suppl (1) SCC 222;

ਰੂਯਨ ਦਿਓਲ ਬਜਾਜ (ਸੁਰੀਮਤੀ) ਯਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰੰਵਰਯਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਯਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 1995 (6) SCC 194;

ਰੋਰਲਾ ਸਟੇਟ ਯਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਓ.ਸੀ. ਰੁੱਟਨ ਯਤੇ ਹੋਰ 1999 (2) SCC 651;

ਸਟੇਟ ਯੂ.ਯੀ. ਬਨਾਮ ਓ.ਯੀ. ਸਰਮਾ 1996 (7) SCC 705;

ਰਸਮੀ ਰੁਮਾਰ (ਸੁਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਮਹੇਸ ਰੁਮਾਰ ਭਾਦਾ 1997 (2) ਜੈਸ.ਸੀ.ਸੀ. 397;

ਸਤਵਿੰਦਰ ਵੋਰ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ (ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਜੈਨਸੀਟੀ ਸਰਰਾਰ) ਯਤੇ ਹੋਰ 1999 (8) ਜੈਸਮੀਸੀ 728;

ਗਾਜੇਸ ਬਜਾਜ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ NCT ਦਿੱਲੀ ਯਤੇ ਹੋਰ AIR 1999 SC 1216;
ਰਰਨਾਟਰ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਜੈਮ. ਦੇਵੇਂਦਰਯਾ ਯਤੇ ਹੋਰ 2002 (3) ਜੈਸ.ਸੀ.ਸੀ. 89 ਯਤੇ

ਆਂਧਰਾ ਖਰਦੇਸ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਬਜ਼ੁਰੀ ਰਾਂਬਈਆ ਅਤੇ ਨੈਨ.ਆਰ. 2008(11)JT
574 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

3. ਅਜਿਹਾ ਖਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਈ ਰੋਰਟ ਅਚਾਨਕ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਖਰੁੱਚ ਗਈ ਹੈ
ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੇਅਰ 1000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਠਾਏ ਗਏ
ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਫੁਰਵਾਂ ਖਹਿਲੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗਈਰੋਰਟ ਦੇ
ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਅਸਥਾਈ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ
ਸਖੱਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੇਸਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ
ਨਹੀਂ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।
[ਐਰਾਗੁਰਾਫ 11] [411-ਬੀ, ਸੀ]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਏਆਈਆਰ 1960 ਨੈਸਮੀ 866 ਐਰਾਗੁਰਾਫ 8 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

1992 Supp (1) SCC 335 ਐਰਾਗੁਰਾਫ 9 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

ਏਆਈਆਰ 1993 ਨੈਸਮੀ 892 ਐਰਾਗੁਰਾਫ 10 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

ਏਆਈਆਰ 1964 ਨੈਸਮੀ ਐਰਾਗੁਰਾਫ 10 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

ਏਆਈਆਰ 1990 ਨੈਸਮੀ 494 ਐਰਾਗੁਰਾਫ 10 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

1992 Suppl (1) SCC ਐਰਾਗੁਰਾਫ 10 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

1995 (6) SCC 194 ਐਰਾਗੁਰਾਫ 10 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

1999 (2) SCC 651 ਐਰਾਗੁਰਾਫ 10 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

1996 (7) SCC 705 ਐਰਾਗੁਰਾਫ 10 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

1997 (2) SCC 397 ਐਰਾਗੁਰਾਫ 10 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

1999 (8) SCC 728 ਯੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 10 ਨੂੰ ਯਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

ਏਯਾਈਯਾਰ 1999 ਯੈਸਮੀ 1216 ਯੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 10 ਨੂੰ ਯਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

2002 (3) SCC 89 ਯੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 10 ਨੂੰ ਯਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

2008(11) ਜੇਟੀ 574 ਯੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 10 ਨੂੰ ਯਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

0 ਲਈ

ਫੈਜਦਾਰੀ ਯਧੀਲੀ ਯਧਿਰਾਰ ਖੇਤਰ: 2009 ਦੀ ਫੈਜਦਾਰੀ ਯਧੀਲ ਨੰਬਰ 288

ਯੰਜਾਬ ਯਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਗਈ ਰੋਰਟ ਦੇ 29.1.2007 ਦੇ ਯੰਤਿਮ ਨਿਰਣੇ ਯਤੇ ਯਾਦੇਸ
ਤੇ ਫੈਜਦਾਰੀ ਵਿਭਿੰਨ ਨੰ: 32280-ਯੈਮ-2003 ਵਿੱਚ।

ਨਾਲ

2009 ਦੀ ਫੈਜਦਾਰੀ ਯਧੀਲ ਨੰ. 289

ਰਚਨਾ ਜੇਸੀ ਈਸਰ ਯਤੇ ਸੈਲੇਂਦਰ ਕੁਯਾਰ, ਯਧੀਲਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਵਿਜੇ ਹੰਸਰੀਯਾ, ਸੰਜੇ ਸਰੀਨ, ਸਯੀਨਾ ਸੇਖ, ਸਨੇਹਾ, ਯਭਿਨਵ ਰਾਯਰਿਸਨ ਯਤੇ
ਯਸੋਰ ਯਾਬੁਰ, ਯੁਦਾਲੇ ਲਈ

ਯਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਡੀ.ਯਾਰ. ਯਰਿਜੀਤ ਯਾਸਾਇਤ, ਜੇ. ਵਲੋਂ ਸੁਣਾਇਯਾ ਗਿਆ

1. ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹਨਾਂ ਯਧੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਯੰਜਾਬ ਯਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਗਈ ਰੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ
ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਯਾਰਾ
482 (ਸੰਖੇਯ ਵਿੱਚ 'ਸੀ.ਯਾਰ.ਧੀ.ਸੀ.') ਯਧੀਨ ਦਾਇਰ ਦੇ ਯਟੀਸਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜਤ
ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਰੀਤੀ ਸੀ ਰਿ ਥਾਣਾ ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ,
ਯੰਮਿਰ ਤਸਰ ਵਿਖੇ ਯੰਜਾਬ ਯਧਾਰਟਮੈਂਟ ਯੈਂਡ ਯ੍ਰਾਧਰਟੀ ਰੈਗੂਲੇਸਨਜ, 1995 ਦੀ

ਧਾਰਾ 36 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ') ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਨੈਫਥਾਈਨਾਮ ਨੰਬਰ 152
 ਮਿਤੀ 12.7.2002 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਖਰਿਸਰ 'ਤੇ ਸਿਰਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ
 ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਕੁੱਲ ਕਰਬਾ 1861.16 ਵਰਗ ਗਜ਼ ਸੀ।
 ਜੇ ਕਿ ਚਾਰ ਅਮਲ ਭਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ
 ਸੇਅਰ 465.29 ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ
 ਨੈਰਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਲੋਨੀ ਵਿੱਚ
 ਧਰੁੱਚਾ ਕੇ ਸਾਂਝੀ ਖਰਿਵਾਰਜ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ
 ਹਰ ਇੱਕ ਨੈਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 120 (ਬੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ
 ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ।) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'IPC') ਦੇ
 ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਖਟੀਮਨ 'ਚ ਮੁਦਾਲੇ ਸੀ - ਗਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ
 ਸੇਅਰ 465.29 ਵਰਗ ਗਜ਼ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ
 ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਗਈਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਾ ਖੱਬਾ ਸੀ ਕਿ 1861.16 ਵਰਗ
 ਗਜ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਖਸਰਾ ਵਿੱਚ ਗਜ਼, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ
 ਨੈਰਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਵਾਈ
 ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨੈਰਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(k) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ
 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ 'ਕੰਪਨੀ, ਫਰਮ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ, ਸੰਯੁਕਤ
 ਖਰਿਵਾਰ ਅਤੇ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ' ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ
 ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ
 ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਗਈਕੋਰਟ ਨੇ
 ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਖੱਬਾ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਂਝੀ ਬਣੀ
 ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ
 ਵੱਧ ਕੁਝ ਵੇਚਿਆ ਹੈ।

3. ਨੈਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(i) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

ਕਲੋਨੀ ਕਲੋਨੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜਮੀਨ ਦਾ ਉਹ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਨੂੰ 1000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਤੋਂ
 ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਿਗਇਮੀ, ਵਧਾਰਜ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਲਾਟਾਂ ਵਿੱਚ
 ਵੰਡਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਖਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਖਿੰਡ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇਗ ਦਾ ਕੋਈ

ਵੀ ਖੇਤਰ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਇਸਦੇ ਲਲਾਕੀਰ ਜਾਂ ਫਿਰਨੀ ਜਾਂ ਫਿਰਨੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘੋਂਦਾ ਹੈ। ਜਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂ ਵੰਡਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਹੈ।"

4. ਅਧੀਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਖੋਸ਼ੀ ਰੀਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਰੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 1996 ਵਿੱਚ ਜਮੀਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਕੱਸਟ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਰਜ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਥੀਮੀ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

5. ਦੂਜੇ ਖਾਸੇ ਖਰੀਦਵਾਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਗਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਰੀਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਅਖਰਾਧ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਅਜਿਹਾ ਖਰੀਦਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਾਈ ਕੋਰਟ ਅਚਾਨਕ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਖੁੱਚਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਂਝੀ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਵੇਚਿਆ ਹੈ।

7. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਕੱਸਟੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਖਰੀਦਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਧਵਾਦ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਿਯਮ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਗਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸਕੱਸਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਕੱਸਟੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, (i) ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਰੀਦਵਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ, (ii) ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖਰੀਦਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂ। ਕੋਈ ਵੀ ਲਚਕੀਲਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਜੋ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਖਰੀਦਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੋਂਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਕੱਸਟ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਕੱਸਟੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਸੈਰਸਨ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਵਾਲੀ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਕੱਸਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ

ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰੋਲ, ਰਿਸੇ ਸਖੱਸਟ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੰਦਿਯਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਤੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਹੀ ਰਰਨ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਖੁਸ਼ਮਾਮਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਗਲਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਰਰਨ ਲਈ ਰਵਾਂਡੇ ਲੈਕਸ ਐਲਰਵਿਡ *alique concedit, conceditur et id sine quo res ipsa esse non potest* ਸਿਧਾਂਤ ਹਨ (ਜਦੋਂ ਰਾਨੂੰਨ ਰਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੁਝ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਉਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਖੋਜਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ)। ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸਰਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਅਧੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸੇਧਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਰੰਮ ਨਹੀਂ ਰਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਰੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਸਰਤ ਵਿਸੇਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਟੈਮਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਮਾਮਨ ਲਈ ਅਮਲ ਅਤੇ ਠੇਸ ਨਿਆਂ ਰਰਨ ਲਈ ਸਾਬਰਾ ਡੈਬਿਟੋ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਕੱਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਖੋਜਦ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਥਾਰਟੀ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਖੋਜਦ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਰਰਨ ਦੀ ਰੋਈ ਰੇਸਿਸ ਰੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਖੈਦਾ ਰੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਅਦਾਲਤ ਰੋਲ ਅਜਿਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸਰਤੀ ਹੈ। ਰਿਸੇ ਵੀ ਰਾਰਵਾਈ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ਰਿਠਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਤੀਆਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਸੇ ਵੀ ਰਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਰਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਸੁਰੂ ਰਰਨਾ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ਰਿਠਿਆ ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਰਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਰਰਨਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਖੁਰਾ ਰਹੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਸਿਰਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਸੇ ਅਧਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਤੱਥ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਿਸੇ ਸਿਰਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਰਰਨ ਦੀ ਅੰਗ ਰੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਖੁਲਾਰਣ ਰਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਖੋਖ ਰਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਾਇਤਰਰਤਾ ਨੇ ਰੀ ਦੇਸ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰੀ ਦੇਸਾਂ ਨੂੰ ਖੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਰੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ ਰੋਈ ਅਧਰਾਧ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

8. ਆਰ.ਪੀ. ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਯੰਜਾਬ ਸਟੇਟ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960 ਐਮ.ਸੀ. 866) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

(i) ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਕੱਸਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ. ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ;

(ii) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਜਾਂ ਸਿਰਾਇਤ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਬਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ;

(iii) ਜਿੱਥੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉੱਥੇ

ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਸਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਸਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸੱਚ ਸਕੱਸਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

9. ਆਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜੋ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਸਕੱਸਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਗਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਹੈ, ਸਲਾਘਾ 'ਤੇ, ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਗਿਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਸਵਾਲ ਵਿਚਲੇ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਕੀ ਇਸ ਦੀ ਵਾਜਬ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਨਿਰਾਸ਼ਿਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਿਨਾਂ ਸੱਚ ਜੁਲਮ, ਜਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਨਿਰਾਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ

ਨੂੰ ਤੰਗ ਰਰਨ ਲਈ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਰਰਨ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸਿਰਾਇਤਰਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਬਣ ਜਾਵੇ।

ਬੇਲੋੜੇ. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਯਾਰਾ ਮੁਰੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਾਰਟ-ਸਰਰਟ ਰਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਰਿਸੇ ਦੇਸੀ ਨੂੰ ਸੱਥਿਆ ਗਿਆ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਯਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸਰਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਘੋਰਾ ਅਤੇ ਰੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰੇਣੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਗਈ ਰੋਰਟ ਰਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੁਰਰਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਰਣ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਰਨ ਲਈ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਧਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਣੀ ਸਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਰ ਸਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ (1992 Supp (1) SCC 335) ਵਿੱਚ ਰੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ। ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨੋਟ, ਗਲਾਰਿ, ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਰਿ ਸਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਸੁਰੇਣੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"(1) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸਿਰਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੇਸ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਰਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਹਿਲੀ ਨਜਰ ਵਿੱਚ ਵੇਈ ਅਧਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਜਾਂ ਦੇਸੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੇਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੇਰਰ ਵੇਈ ਹੋਵੇ, ਐਫਫਾਈਆਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰੋਡ ਦੀ ਯਾਰਾ 156(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਇਜ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਧਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਰਰਦੇ ਹਨ। ਰੋਡ ਦੀ ਯਾਰਾ 155(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਐਫਫਾਈਆਰ. ਜਾਂ ਸਿਰਾਇਤ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਰਿਸੇ ਅਧਰਾਧ ਦੇ ਰਮਿਸਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਰਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

(4) ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ F.I.R. ਇੱਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਧਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਨਾ ਰਰੇ ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਗਿਣਤੀਯੋਗ ਅਧਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਰਰੇ, ਰੋਡ ਦੇ S. 155(2) ਦੇ ਤਹਿਤ

ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖੁਲਿਸ਼ ਯਕਿੰਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

(5) ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸਿਰਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੰਨੇ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸੰਭਵ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਝਾਵਾਂ ਵਿਯਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਨਿਯੰਤਰਨ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਖੁੱਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ।

(6) ਜਿੱਥੇ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਕਟ (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਕੱਸਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੱਟੀ ਉਲੀਕੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਸੰਗਿਤਾ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਕਟ, ਜੋ ਕਿ ਖੀੜਤ ਯਿਰ ਦੀ ਸਿਰਾਇਤ ਲਈ ਖੁੱਭਾਵਸਾਲੀ ਨਿਵਾਰਣ ਖੁੱਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(7) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਕੱਸਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਨਾਲ ਖੋਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੰਜਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

10. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਖਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਖੁੱਭਾਵਸਾਲੀ ਸਕੱਸਟੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵਿਯਾਧਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਕੱਸਟੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਯਾਦਾਤਾ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਕੱਸਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਠੋਸ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਕੱਸਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕਿਸੇ ਸਕੱਸਟ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਗਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਖੁੱਭੇਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਆਧਾਰੇ ਅਤੇ ਖੁੱਦਲੇ ਹੋਣ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੋਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਮੁੱਦਿਆਂ, ਕੀ ਤੱਥ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਖਰਿਯੇਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਖਤ

ਯਾਤੇ ਤੇਜ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਾਈ ਰੋਰਟ ਰਿਸੇ ਵੀ ਖੜਾਯਾ 'ਤੇ ਰਾਹਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯਾਥਏ ਯਮਾਯਾਰਨ ਯਯਿਰਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ। (ਵੇਖੋ: ਜਨਤਾ ਦਲ ਯਾਦਿ ਬਨਾਮ ਯੈਚ.ਯੈਮ. ਚੈਯਰੀ ਯਾਤੇ ਹੋਰ, ਯਾਦਿ (ਏਯਾਈਯਾਰ 1993 ਯੈਸਮੀ 892), ਡਾ. ਰਘੂਬੀਰ ਸਰਨ ਬਨਾਮ ਬਿਗਾਰ ਸਟੇਟ ਯਾਤੇ ਹੋਰ (ਏਯਾਈਯਾਰ 1964 ਯੈਸਮੀ 1) ਗਾਈ ਰੋਰਟ ਲਈ ਸਾਰੀਯਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਿਰਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਨਿਰਯਾਰਿਤ ਕਰੇ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਸਜਾ ਟਿਕਾਊ ਹੋਵੇਗੀ ਯਾਤੇ ਯਜਿਹੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਖੁੰਚੇ ਕਿ ਰਾਹਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਖਹਿਲਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਰਣ ਕਰਨਾ ਯਾਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿਰਾਇਤ ਨੂੰ ਯੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਯਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿਰਾਇਤ 'ਤੇ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ ਰਾਹਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਰਾਹਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਯੰਦਰੂਨੀ ਸਕਤੀਯਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਯਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਾਇਤ ਰਿਸੇ ਯਥਰਾਯ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਾਂ ਫਜ਼ੂਲ, ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਦਮਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਿਰਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੇਸ ਉਸ ਯਥਰਾਯ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਯੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਯਾਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਗਾਈ ਰੋਰਟ ਕੋਲ ਕੋਡ ਦੀ ਯਾਰਾ 482 ਦੇ ਯਯੀਨ ਯੰਦਰੂਨੀ ਸਕਤੀਯਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਗਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਖਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਦਾ ਥਾਰੀਰੀ ਨਾਲ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ ਕੇਸੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਂ ਥਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਰਾਇਤ/ਯੈਫ.ਯਾਈ.ਯਾਰ. ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਯਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਜਾਥਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਯਾਨ ਜਾਂ ਯੈਫ.ਯਾਈ.ਯਾਰ. ਕਿ ਜੁਰਮ ਜਾਂ ਯਥਰਾਯਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਯਾਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਾਇਤ/ਯੈਫ.ਯਾਈ.ਯਾਰ. ਇਹ ਯਾੜਾ, ਫਜ਼ੂਲ ਜਾਂ ਖਿਣਾਉਣੀ ਹੈ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਗਾਈ ਰੋਰਟ ਦੁਯਾਰਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਖੁਲਿਸ ਸਟੇਸਨ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਯਾਤੇ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਗੋਣ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਫਤੀਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਯਾਤੇ ਯਦਾਲਤ ਦੀ ਯਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜੋ ਕੇਸੀ ਵਿਯਕਤੀ ਦੀ ਰਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਯਾਤੇ ਇਹ

ਰਾਹਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। (ਦੇਖੋ ਸੁਪੀਮਤੀ ਯਨਲਰਸਮੀ ਬਨਾਮ ਆਰ. ਯਰਮੀਨਾ ਕੁਮਾਰ : ਅਤੇ ਹੋਰ (ਏਐਈਐਐ 1990 ਜੈਸਮੀ 494), ਬਿਹਾਰ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੀਯੀ ਸਰਮਾ, ਐਈਏਐਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1992 ਸਥਲ (1) ਜੈਸਮੀਮੀ 222), ਰੂਯਨ ਦਿਓਲ ਬਜਾਜ (ਸੁਪੀਮਤੀ।) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੰਵਰਯਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1995 (6) ਜੈਸਮੀਮੀ 194), ਕੋਰਲਾ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਓ.ਸੀ. ਕੁੱਤਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (1999 (2) ਜੈਸਮੀਮੀ 651), ਯੂਯੀ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਓ.ਯੀ. ਸਰਮਾ (1996) 7) SCC 705), ਰਸਮੀ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਮਹੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਭਾਦਾ (1997 (2) SCC 397), ਸਤਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ (ਦਿੱਲੀ ਦੀ NCT ਸਰਕਾਰ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1999 (8) SCC 728), ਗਜੇਸ਼ ਬਜਾਜ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਜੈਨਮੀਟੀ ਆਫ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਐਈਐਐ 1999 ਜੈਸਮੀ 1216), ਕਰਨਾਟਕ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਜੈਮ ਦੇਵੇਂਦਰਯਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (2002 (3) ਜੈਸਮੀਮੀ 89) ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਯਰਦੇਸ਼ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਬਜੂਰੀ ਕਾਂਬਈਆ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ [2008(11) JT 574].

11. ਅਜਿਹਾ ਯਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਚਾਨਕ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਯਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੇਯਰ 1000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਛੁਕਵਾਂ ਯਹਿਲੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਅਸਥਾਈ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਥੱਸਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗਾਏ ਨਹੀਂ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

12. ਅਧੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਜੀ.ਜੈਨ.

ਅਧੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ
ਮੁਕਾਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤਰ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ
ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਗਾਰਕ ਅਤੇ
ਅਧਿਕਾਰਤ ਖੰਡਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ
ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Translated by Jatinder Singh, Translator.